

[Aksel Larsen.]

Stavnsbaandets Afskaffelse herhjemme, og der blev holdt mange og bevægede Taler om, hvor herligt det var, og hvor stort et Fremskridt det var, kulturelt, økonomisk og jeg ved ikke paa hvilke Maader, og hvor ædle de Mænd var, der gik i Spidsen for Stavnsbaandets Ophævelse o. s. v., o. s. v. Men der skulde altsaa ikke gaa længere Tid, før man selv gik i Spidsen for at genindføre det, blot ikke for sig selv, men for nogle andre. Danmarks Rigsdag rejser ved Gennemførelsen af denne Lov en Skamstøtte, men man kan være evigt forvisset om, at hvis man tror med Gennemførelsen af en saadan Lov og saadanne Tvangsforanstaltninger at skaffe Ro her i Landet, saa tager man fejl. Landproletariatet har lidt nok i tilstrækkeligt mange Aar. Nu lægger man en ny Byrde paa det, lægger nye Lænker om det. Det finder det sig bestemt ikke i.

Der er talt saa mange kønne Ord, fra Ministerside og fra anden Side, om, hvordan vi alle sammen er i samme Baad under Krigen og Besættelsen, hvordan alle Klasser er lige, o. s. v. Vi faar det praktisk udtrykt gennem det Lovforslag, Folketinget nu er i Færd med at gennemføre, og som det ærede Medlem Hr. Smørum og formodentlig ogsaa det ærede Medlem Hr. Levinsen om ikke saa forfærdelig mange Minutter vil give deres Stemme. Det, der sker, er, at man fra Overklassens Side benytter Situationen til at rane til sig fra de fattige og til samfundsmæssigt at lægge de fattige i Lænker herhjemme. Det agter de fattige ikke at finde sig i. De udgør Befolkningens Flertal, det er dem, der udfører det produktive og skabende Arbejde, og det er — navnlig paa Landet — dem, som hver Dag og hver Time kan se, hvordan deres Arbejdsgivere bliver rigere og rigere, mere og mere velhavende, takket være Rigsdagens og Samlingsregeringens Arbejde. Man kan være vis paa, at det sætter sig Frugt, og man kan være vis paa, at de Erfaringer, som Arbejderklassen her i Danmark og ikke mindst paa Landet gør i denne Tid, og som bliver ekstra beriget ved denne Lov, ogsaa vil blive vurderet og vil blive udmøntet paa rette Maade og til rette Tid.

Oluf Pedersen: Det foreliggende Lovforslag begrænser visse Borgeres Frihed, og det kan derfor kun forsvares, hvis Undladelse heraf sætter andre Borgere i en endnu vanskeligere Tvangssituation. Efter nøje Overvejelse er jeg kommet til det Resultat, at dette vil ske, og derfor vil jeg anbefale at stemme for Lovforslaget.

Friheden er jo et kosteligt Gode, men den har kun Værdi, naar den begrænses, naar det ikke drejer sig om det rene Anarki. Vi ved alle, at Arbejdsløsheden koster det offentlige meget, og det er jo ogsaa dyrt med de mange Beskæftigelsesforslag, men Kravet om denne sociale Forsorg maa forudsætte, at der ogsaa kan stilles Krav fra det offentlige Side. Dette at kræve Hjælp, endog at kræve udvidet Hjælp, og samtidig at ville afvise dette Lovforslag, tale om Stavnsbaandet, er selvmodsigende, og jeg mener, at det kun er en latterlig Forestilling. Med Samfundets Forpligtelser maa ogsaa følge Rettigheder, ellers bliver det hele kun noget kommunistisk Vrøvl.

Man kan heller ikke se bort fra, at der er Krig i Europa. Vi maa sætte en Grænse for Landbrugets Priser, selv om den for Kornet og ogsaa for Sukkerroerne maaske er rigelig høj. Men naar en Grænse er sat og Forpligtelsen er paalagt, saa skal der ogsaa være den fornødne Arbejdskraft — det er jo da ikke Meningen, at vi skal sulte. Maaske bliver denne Lov ikke nødvendig i Praksis, og saa meget desto bedre. Men bliver den nødvendig, saa maa jeg mene, at den ogsaa er berettiget som en Nødforanstaltning.

Jeg vil dog her pege paa, at andre Midler vilde kunne medvirke til at gøre en saadan Tvangsbestemmelse overflødig. Vi vil jo gerne hjælpe de virkelig arbejdsløse, de, der trænger, men naar to Mænd tjener lige meget paa eet Aar, men den ene kan tjene det paa den halve Tid og det halve Aar gaar ledig, saa er det meningsløst, at man giver denne Mand en Præmie i Form af Arbejdsløshedshjælp. Det skader dem, der søger Helaarsbeskæftigelse. Og vi er jo kommet langt ud med det hele, naar man betragter en Murer, der gaar ledig, fordi det er Frostvejr, for at være arbejdsløs og som Følge deraf berettiget til at faa offentligt Tilskud.

Her er et Problem, som det er nødvendigt at løse paa en rimelig Maade, saadan at man ikke kommer til at skade de virkelig nødlidende. Men en Betingelse for, at man yder denne Hjælp, det er, at der ikke sker Misbrug, at man ikke ordner Forholdet saadan, at man modvirker Lysten til Arbejde, og saadan, at der ikke kan blive den nødvendige Arbejdskraft for Landbruget. Thi Arbejdet er nu engang det Middel, der skal skabe Værdierne.

Arbejds- og Socialministeren (Kjærbo): Jeg takker Udvalget for dets Behandling af Lovforslaget og kan tiltræde de af Ud-